Tariffnemnda

Dato	Vår referanse	Saksbehandler
22.10.2026	2026/29	Nina N. Hermansen

SAK 12/2026 I TARIFFNEMNDA

Sakens tema
Fortsatt delvis allmenngjøring av Riksavtalen

Tariffparter
Landsorganisasjonen i Norge (LO) og Fellesforbundet

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) og NHO Reiseliv

Lovgrunnlag
Lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler mv. § 5

Tariffnemndas sammensetning:
Dommer Terese Smith Ulseth, leder
Professor Steinar Holden, nøytralt medlem
Professor Giuditta Cordero-Moss, nøytralt medlem
Advokat Eirik Hognestad, NHO
Advokat Andreas van den Heuvel, LO

Saksgang

Tariffnemnda mottok begjæring fra Landsorganisasjonen i Norge (LO) om fortsatt allmenngjøring av Riksavtalen 18.06.2026.

Tariffnemnda sendte utkast til ny forskrift om delvis allmenngjøring av Riksavtalen på høring 26.06.2026 med høringsfrist 20.08.2026. Det er mottatt høringsinnspill fra:

- LO (uten merknader)
- NHO Reiseliv
- NHO
- Utenriksdepartementet
- Direktoratet for arbeidstilsynet

Tariffnemnda har innhentet statistikker fra SSB over lønnsnivået i de aktuelle bransjene. Nemnda hadde møte 02.09.2026, hvor SSB presenterte statistikker før nemnda tok stilling til begjæringen. Nemnda behandlet saken i møte 03.09.2026.

Dokumentene i saken ligger her:
Overnattings-, serverings- og cateringvirksomheter - Tariffnemnda

Dokumentene er tilgjengelige på nettsiden frem til nye forskrifter sendes på høring etter neste hovedoppgjør.

Tariffnemndas vurderinger

Er vilkårene for allmenngjøring oppfylt?
Etter en helhetlig vurdering av den dokumentasjonen som er lagt frem, mener Tariffnemnda at vilkårene for allmenngjøring er til stede. Fortsatt allmenngjøring er et forholdsmessig tiltak for å bidra til at utenlandske arbeidstakere får lønns- og arbeidsvilkår som er likeverdige med det som norske arbeidstakere har, og for å motvirke det lønnspresset som følger av at det er mange utenlandske arbeidstakere i bransjen.

Tariffnemnda har lagt vekt på lønnsstatistikken fra SSB. Nemnda hensyntar at det er en klart høyere andel unge og deltidsansatte blant de norske arbeidstakerne. Dersom man ser på ansatte på heltid eller ansatte i aldersgruppen 30-49 år, er det en klart høyere andel utenlandske arbeidstakere med lønn nær det allmenngjorte lønnsnivået. Dette indikerer at forskriften har reell betydning, og at det er sannsynlig at lønningene vil falle dersom allmenngjøringen fjernes. Nemnda viser videre til at Arbeidstilsynet i perioden 2024-2026 har avdekket avvik på allmenngjøringsregelverket i 23 prosent av 3 604 tilsyn.

Allmenngjøring på Svalbard
Allmenngjøringsloven trådte i kraft for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard fra og med 1. juli 2025. LO har begjært at forskrift om delvis allmenngjøring av Riksavtalen skal gjelde for Svalbard.

Bakgrunn og utgangspunkt

Allmenngjøringsloven ble utvidet til å gjelde for Svalbard ved lov av 28. mars 2025 nr. 4. Lovendringen trådte i kraft for Longyearbyen og Ny-Ålesund 1. juli 2025, jf. kgl. res. 28. mars 2025 nr. 545. For øvrige deler av Svalbard er lovendringen foreløpig ikke trådt i kraft.

Forarbeidene til lovendringen viser til at arbeidslivet på Svalbard tidligere hadde en annen karakter enn i dag. Sysselsettingen innen blant annet reiseliv, kultur, forskning og byggevirksomhet har økt, samtidig som innslaget av utenlandsk arbeidskraft er blitt større. Arbeidslivet er også i større grad preget av ad hoc- og sesongbasert virksomhet. Flere av bransjene som er allmenngjort på fastlandet, herunder hotell og restaurant, har betydelig aktivitet på Svalbard, se Prop. 38 L (2024–2025) punkt 3.3. Departementet la derfor til grunn at næringslivet på Svalbard møter mange av de samme utfordringene som næringslivet på fastlandet, og at det derfor er behov for tiltak som kan sikre et seriøst og velfungerende arbeidsliv også på Svalbard.

Det ble videre vist til at et etablert utgangspunkt er at det rettslige rammeverket på Svalbard skal være mest mulig likt det som gjelder på fastlandet, med mindre tungtveiende grunner taler mot lik regulering, se Prop. 38 L (2024–2025) punkt 3.3.

Gjelder allmenngjøringen i Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard?
Tariffnemnda har kommet til at forskriften skal gjelde i Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard.

Hensynet til at det rettslige rammeverket på Svalbard skal være mest mulig likt det som gjelder på fastlandet, tilsier at allmenngjøringsforskriften også skal gjelde for Longyearbyen og Ny-Ålesund. Et annet resultat må være begrunnet i særlige forhold ved lønns- og arbeidsvilkårene i disse områdene.

Statistikken fra Statistisk sentralbyrå som nemnda bygger sin konklusjon på, omfatter bransjen som helhet og skiller ikke mellom fastlandet og Svalbard. Etter nemndas vurdering er det ikke grunn til å anta at lønns- og arbeidsvilkårene i disse områdene skiller seg fra forholdene på fastlandet på en måte som innebærer at allmenngjøringens virkeområde skal begrenses geografisk.

I høringsrunden ble det pekt på forskjeller mellom Svalbard og fastlandet, blant annet at det er særskilte skattesatser på Svalbard. Etter nemndas vurdering er forskjeller mellom Svalbard og fastlandet bare relevante for spørsmålet om allmenngjøring dersom de påvirker grunnlaget for allmenngjøring. Særskilte skattesatser på Svalbard har ikke betydning for vurderingen av om utenlandske arbeidstakere har lønns- og arbeidsvilkår som er likeverdige med de vilkårene som norske arbeidstakere har.

Tariffnemnda legger på denne bakgrunn til grunn at det ikke foreligger særlige forhold som tilsier at allmenngjøring ikke bør omfatte Longyearbyen og Ny-Ålesund. I fraværet av slike forhold finner nemnda at allmenngjøringen skal gis virkning i Longyearbyen og Ny-Ålesund.

Svalbardtraktaten

Forskriften må dessuten vurderes opp mot Svalbardtraktatens bestemmelser om likebehandling, se Prop. 38 L (2024–2025) punkt 3.3.

Utenriksdepartementet har vurdert forholdet til Svalbardtraktaten og kommet til at allmenngjøring av Riksavtalen i Longyearbyen og Ny-Ålesund ikke vil være i strid med Norges forpliktelser etter traktaten. Nemnda legger på denne bakgrunn til grunn at Svalbardtraktaten ikke er til hinder for allmenngjøring.

Konklusjon

Tariffnemnda fastsetter på denne bakgrunn en ny forskrift om delvis allmenngjøring av Riksavtalen. Tariffnemnda justerer lønnssatser i forskriften og utvider virkeområdet til også å gjelde Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard. Forskriften trer i kraft 06.11.2026.

****

Forskrift om delvis allmenngjøring av tariffavtale for overnattings-, serverings- og cateringvirksomheter skal lyde:

§ 1. *Grunnlaget for allmenngjøring*

Forskriften er fastsatt på grunnlag av Riksavtalen 2026–2028 mellom NHO og NHO Reiseliv på den ene siden og LO og Fellesforbundet på den annen side.

§ 2. *Virkeområde*

Forskriften gjelder for ansatte innenfor overnattingsvirksomhet, serveringsvirksomhet, cateringvirksomhet og lignende på land, med unntak av ansatte som faller inn under Landforpleiningsavtalen og ansatte som organisasjonsmessig hører inn under avtaleområdet til FLT/LO.

Arbeidsgiver og den som i arbeidsgivers sted leder virksomhet som utfører arbeidsoppdrag som nevnt i første ledd skal sikre at bestemmelsene i forskriften gjennomføres.

Forskriften gjelder ikke lærlinger og personer på arbeidsmarkedstiltak.

Forskriften gjelder også i Ny-Ålesund og Longyearbyen på Svalbard.

§ 3. *Lønnsbestemmelse*

Arbeidstakere som utfører arbeid som nevnt i § 2, skal ha en lønn per time på minst:

1. For unge arbeidstakere:
    a. Inntil 17 år: kr 153,08
    b. 17 år: kr 162,58
    c. 18 år: kr 176,84
2. Begynnerlønn for arbeidstakere over 20 år / etter 4 md. praksis over 18 år: kr 215,29.

§ 4. ***Fratrekk i lønn for innkvartering i bedriften***

Ved fratrekk i bruttolønnen for innkvartering i bedriften, gjelder følgende satser:

a. For enkeltrom kr 699,99 pr. md

b. For dobbeltrom kr 455,28 pr. md.

§ 5. ***Unntak***

Forskriften kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstaker samlet sett er omfattet av gunstigere lønns- og arbeidsvilkår i henhold til avtale eller etter det lands rett som ellers gjelder for arbeidsforholdet.

§ 6. ***Ikrafttreden og opphør***

Forskriften trer i kraft 6. november 2026.

Forskrift 21. oktober 2024 om delvis allmenngjøring av tariffavtale for overnattings-, serverings- og cateringvirksomheter oppheves samtidig med ikrafttredelse av denne forskrift.

****

Tariffnemnda, 22.10.2026

Protokollen er elektronisk signert